

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding Haven Heijen, gemeente Genneep

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

19 december 2016 / projectnummer: 3168

1. Hoofdpunten voor het milieueffectrapport

Teunesen Zand en Grint B.V. en AVG Bedrijven hebben behoefte aan een uitbreiding van hun watergebonden bedrijfsterrein met bijbehorende overslagmogelijkheden. Daarom willen deze bedrijven de Haven Heijen en het bestaande bedrijventerrein Hoogveld uitbreiden met 12 - 14 ha watergebonden bedrijventerrein en een toegangsgeul. Deze nieuw te graven toegangsgeul krijgt tevens een functie ten behoeve van hoogwaterbescherming en watergebonden natuur. Om het project mogelijk te maken zijn een wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente Gennep en een ontgrondingenvergunning van de provincie Limburg nodig. Ter onderbouwing van het besluit over het plan en de vergunning wordt een gecombineerd plan-/projectmilieueffectrapport opgesteld. Vanwege mogelijke effecten op beschermde natuur wordt ook een Passende beoordeling opgesteld. In een milieueffectrapport worden de milieugevolgen van het plan in kaart gebracht.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ is van oordeel dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het milieueffectrapport (MER) in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de reden van het voornemen met een duidelijke beschrijving van de verschillende onderdelen van het nieuw vast te stellen bestemmingsplan;
- een onderbouwing van de gekozen locatie;
- de milieueffecten van de alternatieven. Ga daarbij expliciet in op de effecten:
 - in zowel de aanleg- als gebruiksfase;
 - op het woon- en leefmilieu in de bebouwde kom van Heijen en ga daarbij in op de veranderingen in geluidhinder voor de verschillende woongebieden (woonarken, woningen op en dichtbij het bedrijventerrein). Let op cumulatieve effecten.;
 - op de hoogwaterbescherming;
 - van het verkeer, zowel vrachtverkeer als scheepvaart, denk daarbij aan effecten op geluid, luchtkwaliteit en trillingen;
 - op Natura 2000-gebieden zoals De Maasduinen in een Passende beoordeling;
 - op natuur en landschap in de nabije goudgroene zone (c.q. het NNN) en zilvergroene zone.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER en zelfstandig leesbaar zijn.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau uitbreiding Haven Heijen van 3 augustus 2016 (verder notitie R&D). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening daarin voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3168](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2. Achtergronden, beleidskader en besluitvorming

2.1 Achtergrond plan en uitbreidingsbehoefte

In de notitie R&D wordt ingegaan op de achtergrond/doelstellingen van de uitbreiding van het watergebonden bedrijventerrein. Aangegeven is dat de bedrijven behoefte hebben aan uitbreiding. Het bestemmingsplan lijkt meer (milieu)ruimte te gaan bieden dan waar de beide initiatiefnemende bedrijven behoefte aan hebben (pagina 32 notitie R&D). Dit heeft consequenties ten aanzien van de te beschrijven effecten.

Onderbouw in het MER de behoefte aan uitbreiding en het daaruit ontstane voornemen². Ga in het MER ook in op de ladingsoorten en het type schepen dat van de toekomstige uitbreiding gebruik kan gaan maken.

2.2 Beleidskader en besluitvorming

De notitie R&D (hoofdstuk 2) geeft een opsomming van het relevante regionale beleid voor het plan. Beschrijf in het MER welke randvoorwaarden en uitgangspunten hieruit voortkomen en wat de consequenties voor (onderdelen van) het voornemen zijn.

Ga daarnaast in het MER ook in op:

- Wet geluidhinder (geluidzone gezoneerd industrieterrein);
- Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt); de Maas en de haven zijn hierin opgenomen.

Werk in het MER met de recent vernieuwde manier om de hoogwaterveiligheid van de waterkering te berekenen (op basis van overstromingskansen).

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor het bestemmingsplan en de ontgrondingsvergunning voor de uitbreiding van de haven Heijen. Daarnaast zullen andere besluiten genomen worden voor de realisatie van het voornemen. Geef aan welke besluiten dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is.

3. Voornemen en alternatieven

3.1 Voornemen

De notitie R&D beschrijft de achtergrond van en redenen voor het voornemen. Dit voornemen zal in een bestemmingsplan worden vastgelegd. In de notitie R&D (pagina 32 en 33) wordt het planvoornemen beschreven. Neem dit over in het MER en beschrijf deze zo dat duidelijk wordt wat het bestemmingsplan mogelijk zal gaan maken.

² Daarbij kan bijvoorbeeld de recent beschikbaar gekomen 'Logistieke atlas binnenhavens Limburg' worden gebruikt.

De notitie R&D gaat in op hoe de gestelde doelen de locatie en de keuze van de alternatieven hebben bepaald. Er worden geen locatiealternatieven onderzocht. Onderbouw de keuze voor de locatie en ga daarbij in op mogelijke andere locaties in de regio (zoals ook de ladder voor duurzame verstedelijking vraagt).³

3.2 Alternatieven en varianten

De notitie R&D beschrijft (pagina 35 en verder) de ontwikkeling van de alternatieven en varianten daarop, ingegeven vanuit de grondpositie van de initiatiefnemers, de mogelijkheden voor extra hoogwaterafvoer en de potentiële natuurontwikkeling. Werk deze alternatieven en varianten verder uit in het MER. De Commissie adviseert om naast de geschetste varianten ook alternatieve ontsluitingsroutes voor het wegverkeer in beeld te brengen⁴ en in te gaan op de effecten ervan op verkeersafwikkeling en leefomgeving.

In verband met de grootte van de ingreep in het zomerbed van de Maas met mogelijke invloed op de bodemligging van deze rivier adviseert de Commissie de haalbaarheid van het alternatief "Bedrijven aan de Maas" in het MER te onderbouwen.

In de notitie R&D is aangegeven dat de haven ook toegankelijk wordt voor zogenoemde koppelverbanden⁵. Deze schepen zijn langer dan de huidig gebruikte schepen waardoor de invaart van de haven vanaf de Maas mogelijk niet groot genoeg is. Daarom adviseert de Commissie bij de alternatieven aandacht te besteden aan de benodigde afmetingen van deze invaart.

3.3 Referentiesituatie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

³ Ook de zienswijzen gaan in op de locatiekeuze. Maak daarbij eventueel gebruik van de eerder uitgevoerde verkenning in 2011 in het kader van het Regionaal Overslag Centrum (ROC).

⁴ In meerdere zienswijzen worden zorgen over de toename van vervoersbewegingen geuit en worden suggesties gedaan voor alternatieve of aanvullende wijzen van ontsluiting van het nieuwe bedrijventerrein.

⁵ Een koppelverband is een combinatie een motorvrachtschip en een 'duwbak'. Het betreft scheepvaartklasse Vb.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

In hoofdstuk 3 van de notitie R&D is reeds een uitgebreide beschrijving van de verschillende milieu aspecten gegeven, daaruit voortkomend worden in hoofdstuk 6 van de notitie R&D aandachtspunten voor de beoordeling in het MER gegeven. Ook wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de milieugevolgen die in het MER onderzocht gaan worden. De Commissie geeft in dit hoofdstuk aanbevelingen in aanvulling hierop.

Het bestemmingsplan maakt vestiging mogelijk van bedrijven van maximaal milieucategorie 5.3. Het MER dient gebaseerd te worden op deze maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan gaat bieden.

Daarnaast heeft de Commissie de volgende algemene aandachtspunten:

- de milieugevolgen dienen waar relevant te worden gekwantificeerd;
- motiveer voor de verschillende thema's de omvang van het gehanteerde studiegebied;
- besteed aandacht aan de cumulatie van effecten;
- onderbouw waar relevant de keuze van rekenregels/-modellen en van gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen worden bepaald;
- ga in op de onzekerheden in de effectbepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen;
- geef aan welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn en in welke mate hierbij de effecten verminderd worden.

Kijkend naar de verschillen tussen de alternatieven voor de haven en de duur van aanleg is de Commissie van mening dat het MER een duidelijk onderscheid in de aanlegfase en de gebruiksfase moet geven. Beschrijf daarvoor de haven, het bijbehorende bedrijventerrein (waar- onder bedrijfscategorieën/bedrijfstypes), de nodige ontsluiting via het water en via het land.

4.2 Verkeer

De notitie R&D geeft aan dat in het MER gekeken zal worden naar de gevolgen voor de verkeersintensiteiten, bereikbaarheid auto en verkeersafwikkeling en de gevolgen voor de verkeersleefbaarheid en - veiligheid.

Om deze gevolgen goed in beeld te brengen adviseert de Commissie om aan te geven welke vervoersbewegingen door het voornemen ontstaan, zowel voor personenverkeer, goederenvervoer als langzaam verkeer, en hoe deze de bestaande wegenstructuur belasten.⁶ Geef op kaart aan waar mogelijk (nieuwe) knelpunten ontstaan in de afwikkeling van het verkeer of de verkeersveiligheid en hoe de alternatieven daarin verschillen. Ga in het MER ook in op de mogelijkheden om deze eventuele knelpunten op te lossen.

⁶ Een groot deel van de zienswijzen gaat eveneens over verkeer en de daaruit komende milieugevolgen.

Breng de kwaliteit van de verkeersafwikkeling in de huidige situatie en de referentiesituatie in beeld met behulp van het gemeentelijke regionale verkeersmodel. Geef voor de toekomstige situatie aan welke extra verkeersstromen ontstaan. Ga hierbij in op de gedane aannames t.a.v. verkeersproductie/attractie van de verschillende activiteiten die in de haven/het bedrijventerrein plaatsvinden en de afstanden waarover de verplaatsingen plaatsvinden. Betrek daarbij ook het bedrijventerrein De Brem.

4.3 Nautische veiligheid

De haven leidt tot een toename van het aantal schepen dat de haven in- en uitvaart. Ook nemen mogelijk de afmetingen van de schepen toe. Besteed daarom in het MER aandacht aan de verkeerssituatie bij de haveninvaart, de interactie met de scheepvaart op de Maas, met nadruk voor het alternatief “Bedrijven aan de Maas” en de interactie met de recreatievaart (die ook gebruik maakt van de vluchthaven).

4.4 Bodem en water

Aanvullend op de notitie R&D adviseert de Commissie in te gaan op niet alleen de vertroebeling van de Maas maar ook de vertroebeling van de vluchthaven (in zowel de aanleg als de gebruiksfase) en de mogelijke effecten daarvan op het water(eco-)systeem.

4.5 Natuur

4.5.1 Natura-2000

In aanvulling op de in de Notitie R&D beschreven aanpak heeft initiatiefnemer aangegeven dat een Passende beoordeling wordt opgesteld voor onder meer Natura 2000-gebied De Maasduinen⁷. Ga in de Passende beoordeling in op alle relevante Natura 2000-gebieden, ook wanneer deze in Noord-Brabant of in Duitsland gelegen zijn.⁸ Neem deze Passende beoordeling duidelijk zichtbaar op in het MER en neem de hoofdconclusies over in het hoofddocument.

De Commissie adviseert om in deze beoordeling vooral in te gaan op de effecten van eventuele extra stikstof-emissies, mede in relatie tot het PAS.

4.5.2 Gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Breng in beeld in hoeverre het voornemen de wezenlijke kenmerken en waarden kan beïnvloeden van gebieden die behoren tot het NNN (voorheen EHS genaamd, in het POL aangeduid als goudgroene landschapszone). Doorloop bij aantasting de spelregels voor bescherming van het NNN.

⁷ Mondelinge mededeling tijdens een bezoek van de Commissie aan de planlocatie op 18 november 2016.

⁸ Voor de beoordeling van de effecten kan de focus worden gelegd op het meest kritische gebied, in termen van stikstofbelasting en kritische depositiewaarde van de habitats.

4.5.3 Flora en fauna

Geef aan in hoeverre het voornemen gevolgen heeft voor beschermde planten en dieren waaronder beschermde vissoorten, ook rekening houdend met onderwatergeluid en het gebruik van het onderwaterdepot. Ga in op de gevolgen voor de (regionale) staat van instandhouding van deze soorten en vermeld of verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet⁹ overtreden kunnen worden, en zo ja; hoe hiermee wordt omgegaan. Indien een ontheffing in gevolge de Flora- en faunawet wordt aangevraagd geeft dan aan op grond waarvan wordt verondersteld dat de ontheffing wordt verleend. Duidelijke voorbeelden van beschermde soorten rond het plangebied zijn de bever en de das. Besteed bij eventuele effecten op de bever ook aandacht aan de Limburgse bevervisie uit 2014. Daarnaast komen er op de akkers van het te vergraven gebied mogelijk nog akkervogels voor, alsmede struweelvogels in de Maasheggen die hier resteren.

4.6 Landschap en cultuurhistorie

Ga in op de effecten op de huidige landschappelijke structuur en kwaliteit. Geef daarvoor een beschrijving van kenmerken en kwaliteiten van het landschap, zoals de nog aanwezige restanten van de Maasheggen. Geef de waardevolle elementen aan vanuit zowel de relevante beleidskaders van landschap en cultuurhistorie (zoals het landschapsontwikkelingsplan gezamenlijk opgesteld door de gemeente Gennep en de gemeente Mook en Middelaar) als vanuit ervaring en beleving door omwonenden en gebruikers van het gebied. Besteed daarbij ook aandacht aan de reeds bestaande elementen.

Geef aan hoe de uitbreiding van de haven en het bedrijventerrein het landschap en de beleving ervan verandert en hoe deze veranderingen zich verhouden tot de aanwezige kwaliteiten. Visualiseer de effecten op het landschap vanuit zowel het water als het land (bijvoorbeeld perspectief vanuit de woonarken in de Vluchthaven). Ga daarbij uit van de gemeentelijke visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit in het gebied.

4.7 Woon- en leefmilieu

4.7.1 Lucht

Luchtkwaliteit

Zoals de notitie R&D ook aangeeft zijn voor het woon- en leefmilieu met name de emissies ten gevolge van de industriële activiteiten en het (scheepsvaart- en weg)verkeer relevant. Om het voornemen en de alternatieven met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtkwaliteit te beschrijven, ook onder de grenswaarden. Toon aan dat concentraties beneden de geldende normen blijven.¹⁰

⁹ Per 1-1-2017 opgaande in de Wet natuurbescherming.

¹⁰ In geval van eventuele benadering of mogelijke overschrijding van luchtkwaliteitsnormen zijn kwantitatieve contourberekeningen noodzakelijk inclusief een analyse van de mogelijke blootstelling van omwonenden.

Geur

Uitgaande van de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan moet in het MER duidelijk worden of er nieuwe geurbronnen mogelijk zijn binnen het plangebied. Zo ja, geef in het MER de immissie in de omgeving en geef aan of dit mogelijk tot geurhinder leidt. Beschouw in dat geval tevens de geurimmissie van de omgeving op het plangebied.

4.7.2 Geluid en trillingen

Zoals de notitie R&D aangeeft zijn voor het woon- en leefmilieu de geluidemissies van de nieuwe bedrijvigheid, wegverkeer en scheepvaartverkeer relevant. Geef daarbij een onderscheid in de effecten in zowel de aanleg- als de gebruiksfase van de verschillende alternatieven.

Breng voor de referentiesituatie, de alternatieven en de eventuele varianten daarop de geluidbelasting in beeld voor zowel het industrie-, scheeps- als het wegverkeerslawaai. Om inzicht te geven in de gevolgen van de maximale mogelijkheden van het plan dient voor de industriële geluidemissie gebruik te worden gemaakt van kentallen gerelateerd aan de milieucategorie. Wanneer bepaalde delen van het bestemmingsplan reeds een definitieve invulling kennen kan worden uitgegaan van de voorgenomen activiteiten en relevante (toekomstige) geluidbronnen, gebaseerd op metingen elders of kentallen.

Geef de geluidbelasting en maximale geluidniveaus ter hoogte van de woningen en andere gevoelige bestemmingen (o.a. ligplaatsen woonarken) aan ten gevolge van het industrie-, wegverkeerslawaai en scheepvaartlawaai. Ga indien relevant in op de cumulatie van industrie- en verkeerslawaai ter hoogte van geluidgevoelige bestemmingen binnen het studiegebied. De Commissie adviseert aanvullend daarop de verandering in geluidsbelasting voor de verschillende woongebieden inzichtelijk te maken (bebouwde kom Heijen, woonarken, woningen op en dichtbij het bedrijventerrein). Dit geeft omwonenden goed zicht op de veranderingen voor hun eigen situatie.

Omdat het hele industrieterrein opnieuw een geluidzone zal krijgen adviseert de Commissie om op kaart per alternatief voor het industriëlawaai de nieuwe geluidscontouren weer te geven en de gevolgen ten opzichte van de huidige geluidzone inzichtelijk te maken. Het toetsingskader voor de industriële geluidsbelasting en het wegverkeerslawaai is de Wet geluidhinder. Indien geen grote lawaaimakers worden toegestaan is het toetsingskader voor de industriële geluidbelasting de Handreiking industriëlawaai en vergunningverlening. Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Wet geluidhinder en onderliggende regelingen. Geef een onderbouwing van de inputgegevens van de rekenmodellen. Indien blijkt dat sprake is van overschrijding van de wettelijke of voorkeursgrenswaarden geef dan een beschrijving met welke oplossingen deze overschrijding kan worden gemitigeerd en hoe effectief deze oplossingen zijn.

Geef voor laagfrequent geluid en trillingen aan of er zich nieuwe knelpunten kunnen voordoen. Maak daarbij onderscheid in aanleg- en gebruiksfase.

4.7.3 Externe veiligheid

Maak een inventarisatie van de risico's die in het studiegebied spelen (denk daarbij aan industrie, wegen, Maas (incl. haven), niet gesprongen explosieven, buisleidingen).

Ga bij de beoordeling van externe veiligheidseffecten, indien aan de orde, in op:

- de mogelijke inrichtingen met de opslag van gevaarlijke stoffen;
- de ligging en inhoud van de buisleidingen in de omgeving van het plangebied;
- het transport van gevaarlijke stoffen over de weg/ water;
- de beschrijving van mogelijke risicovolle activiteiten buiten het plangebied waarvan het invloedsgebied zich mogelijk uitstrekt over het plangebied (windturbines).

4.7.4 Gezondheid

Aanvullend op de notitie R&D adviseert de Commissie om in een aparte paragraaf in te gaan op de gezondheidseffecten, deze is gebaseerd op de samenhang van de veranderingen in geluid, luchtkwaliteit en geur, externe veiligheid en bijvoorbeeld de hoeveelheid stof. Bekend is dat ook onder wettelijke normen gezondheidseffecten kunnen optreden. Geef aan hoeveel mensen zich op of in de nabijheid van het terrein bevinden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de bij de deelonderzoeken geluid, luchtkwaliteit en geur (zie voorgaande paragrafen van dit advies) verkregen informatie.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu informatie', 'onzekerheden', 'vorm en presentatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Teunesen Zand en Grint B.V. & AVG Bedrijven samen met de gemeente Gennep

Bevoegd gezag: Gemeente Gennep; Provincie Limburg

Besluit: Om het project mogelijk te maken zijn een wijziging van het bestemmingsplan van de gemeente Gennep en een ontgrondingenvergunning van de provincie Limburg nodig.

Categorie Besluit m.e.r.: C04, D16.1, D03.2

Activiteit: Teunesen Zand en Grint B.V. en AVG Bedrijven hebben behoefte aan een uitbreiding van hun watergebonden bedrijfsterrein met bijbehorende overslagmogelijkheden. Daarom willen deze bedrijven de Haven Heijen en het bestaande bedrijventerrein Hoogveld uitbreiden met 12 – 14 ha watergebonden bedrijventerrein en een toegangsgeul. Deze nieuw te graven toegangsgeul krijgt tevens een functie ten behoeve van hoogwaterbescherming en watergebonden natuur.

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 6 oktober 2016

Aankondiging start procedure: 20 oktober 2016

Ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 20 oktober t/m 30 november 2016

Advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 19 december 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. C. van der Giessen

dhr. drs. A. van Leerdam

mw. ir. C.T. Smit (secretaris)

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

dhr. ing. L.F.A. Theuws

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De informatie die ze van het bevoegde gezag heeft ontvangen, vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie overlegd met het bevoegd gezag, de initiatiefnemer en zijn adviseurs. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op onze website, op de pagina *Wat doet de Commissie* in het hoofdstuk Advisering. www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3168](#) in te vullen in het zoekvak.

De Commissie heeft kennis genomen van 11 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 1 december 2016 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

